

MVCRX05KPA4L
prvotní identifikátor

odbor legislativy a koordinace předpisů

náměstí Hrdinů 1634/3
140 21 Praha 4

Č. j. MV- 46749-2/LG-2021

Praha 24. března 2021

odbor veřejné správy, dozoru a kontroly

zde

Stanovisko k problematice vyřizování námítky podjatosti při kontrole

k č. j. MV- 43751-2/ODK-2021 ze dne 18. března 2021

Odbor legislativy a koordinace předpisů Ministerstva vnitra obdržel Vaši žádost o stanovisko k dotazům XX k problematice vyřizování námítky podjatosti při kontrole. K Vaší žádosti uvádíme z hlediska naší působnosti následující:

K dotazu č. 1 („Podle jakých konkrétních zákonných ustanovení je povinen postupovat kontrolní orgán při vyřizování námítky podjatosti kontrolujícího, kterou podává kontrolovaná osoba?“)

V návaznosti na § 28 zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), se bude při vyřizování námítky podjatosti kontrolujícího, kterou podala kontrolovaná osoba, postupovat podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“), a to zejména podle § 14 správního řádu¹ upravujícího vyloučení z projednávání

¹ „§ 14

(1) Každá osoba bezprostředně se podílející na výkonu pravomoci správního orgánu (dále jen „úřední osoba“), o níž lze důvodně předpokládat, že má s ohledem na svůj poměr k věci, k účastníkům řízení nebo jejich zástupcům takový zájem na výsledku řízení, pro nějž lze pochybovat o její nepodjatosti, je vyloučena ze všech úkonů v řízení, při jejichž provádění by mohla výsledek řízení ovlivnit.

(2) Úřední osoba není vyloučena podle odstavce 1, pokud je pochybnost o její nepodjatosti vyvolána jejím služebním poměrem nebo pracovněprávním nebo jiným obdobným vztahem ke státu nebo k územnímu samosprávnému celku.

(3) Účastník řízení může namítat podjatost úřední osoby, jakmile se o ní dozví. K námitce se nepřihlédne, pokud účastník řízení o důvodu vyloučení prokazatelně věděl, ale bez zbytečného

a rozhodování věci (dále bude nutno postupovat dle všech dalších ustanovení správního řádu, které budou na danou situaci dopadat).

K dotazu č. 2 („Existuje lhůta, ve které musí kontrolní orgán vyřídit řádně doručenou námitku podjatosti kontrolujícího podanou písemně kontrolovanou osobou u kontrolního orgánu?“)

Podle § 14 odst. 3 věty třetí správního řádu o námitce podjatosti rozhodne bezodkladně usnesením služebně nadřízený úřední osoby nebo ten, kdo má obdobné postavení (dále jen "představený"). Představený tedy musí o námitce podjatosti rozhodnout (vyřídit ji) bezodkladně. „Bezodkladně“ přitom znamená, že představený by o námitce podjatosti měl rozhodnout co nejdříve (dle okolností případu), přičemž by měl postupovat bez zbytečných průtahů (srov. § 6 odst. 1 správního řádu); tato lhůta však neurčuje, do jakého konkrétního okamžiku je třeba o námitce podjatosti rozhodnout.

K dotazu č. 3 („Jakým způsobem se provádí rozhodnutí o námitce podjatosti kontrolujícího, kdo toto rozhodnutí vydává a podle jakého zákonného ustanovení?“)

Jak je uvedeno v odpovědi na předchozí dotaz, podle § 14 odst. 3 věty třetí správního řádu o námitce podjatosti rozhodne bezodkladně usnesením představený (služebně nadřízený úřední osoby nebo ten, kdo má obdobné postavení). O námitce podjatosti se tedy rozhoduje usnesením, které vydá jako věcně příslušný orgán správní orgán, který vede řízení (v případě kontroly orgán, který provádí kontrolu), přičemž oprávněnou úřední osobou ve smyslu § 15 odst. 2 správního řádu, která bude v daném případě provádět tento úkon správního orgánu, bude na základě § 14 odst. 3 správního řádu právě představený kontrolujícího.

Pro úplnost lze dodat, že pokud bude rozhodnuto, že je úřední osoba (kontrolující) vyloučena, pak za ni představený podle § 14 odst. 5 správního řádu

odkladu námitku neuplatnil. O námitce rozhodne bezodkladně usnesením služebně nadřízený úřední osoby nebo ten, kdo má obdobné postavení (dále jen "představený").

(4) Úřední osoba, která se dozví o okolnostech nasvědčujících, že je vyloučena, je povinna o nich bezodkladně uvědomit svého představeného. Do doby, než představený posoudí, zda je úřední osoba vyloučena, a provede potřebné úkony, může tato osoba provádět jen takové úkony, které nesnesou odkladu.

(5) Představený úřední osoby, která je vyloučena, za ni bezodkladně určí jinou úřední osobu, která není k vyloučenému ve vztahu podřízenosti. Usnesení o tom se pouze poznamená do spisu. Nelze-li určit nikoho jiného, bezodkladně o tom uvědomí nadřízený správní orgán a spolu s tím mu předá spis. Nadřízený správní orgán postupuje podle § 131 odst. 4.

(6) Vyloučena je též ta úřední osoba, která se účastnila řízení v téže věci na jiném stupni. Důvodem vyloučení není účast na úkonech před zahájením řízení nebo na výkonu kontroly prováděné podle zvláštního zákona.

(7) Ustanovení předchozích odstavců se nepoužijí pro vedoucí ústředních správních úřadů.

(8) Ustanovení odstavců 1 až 5 se obdobně užití pro znalce a tlumočníky.“

bezodkladně určí jinou úřední osobu, která není k vyloučenému ve vztahu podřízenosti. Usnesení o tom se pouze poznamená do spisu. Nelze-li určit nikoho jiného, bezodkladně o tom uvědomí nadřízený správní orgán a spolu s tím mu předá spis. Nadřízený správní orgán postupuje podle § 131 odst. 4 správního řádu.

K dotazu č. 4 („Kdo rozhoduje o námitce podjatosti kontrolujícího, je-li namítána podjatost všech členů kontrolní skupiny i přímého vedoucího zaměstnance (představeného) členů takovéto kontrolní skupiny?“)

O námitce podjatosti by v případě, kdy je namítána podjatost všech členů kontrolní skupiny a přímého vedoucího zaměstnance členů takové kontrolní skupiny, rozhodoval v souladu s § 14 odst. 3 věty třetí správního řádu primárně představený (tj. služebně nadřízený nebo ten, kdo má obdobné postavení) tohoto přímého vedoucího zaměstnance členů kontrolní skupiny, jehož podjatost je namítána. Tento představený přitom může rozhodnout buď pouze o podjatosti přímého vedoucího zaměstnance, který v případě, že nebude shledán podjatým a z věci vyloučen, následně rozhodne o námitce podjatosti vůči členům kontrolní skupiny (pokud by byl sám vyloučen, rozhodne o námitce podjatosti sám představený), anebo - bude-li námitka podjatosti proti všem osobám založena na stejném důvodu - může rozhodnout sám o (ne)podjatosti všech úředních osob najednou.

K dotazu č. 5 („Co musí být nezbytným zákonným obsahem rozhodnutí o vypořádání námítky podjatosti kontrolujícího?“)

O námitce podjatosti se rozhoduje usnesením (viz § 14 odst. 3 věta třetí správního řádu). Usnesení je zvláštním typem rozhodnutí, a tudíž se na něj obecně vztahují i ustanovení upravující obsahové a formální náležitosti rozhodnutí (upravené zejména v § 68 a 69 správního řádu), není-li v § 76 správního řádu upravujícím usnesení nebo v jiném ustanovení stanoveno něco jiného.

Usnesení o námitce podjatosti tak bude v souladu s § 68 odst. 1 obsahovat výrokovou část (tj. zejména řešení otázky, zda úřední osoba je či není vyloučena z projednávání a rozhodování věci), odůvodnění (tj. zejména jaké jdou důvody pro předmětný výrok) a poučení účastníků (zda je možné proti usnesení podat odvolání, v jaké lhůtě je možno tak učinit, od kterého dne se tato lhůta počítá, který správní orgán o odvolání rozhoduje a u kterého správního orgánu se odvolání podává; pokud pak odvolání nemá odkladný účinek, musí být tato skutečnost v poučení uvedena). Formální náležitosti písemného vyhotovení takového usnesení pak budou vyplývat z § 69 správního řádu.

K dotazu č. 6 („Komu se doručuje rozhodnutí o vypořádání námítky podjatosti kontrolujícího?“)

Usnesení o námítce podjatosti podle § 14 odst. 3 správního řádu se oznamuje pouze účastníkovi řízení (v případě kontroly kontrolované osobě), který námítku podjatosti uplatnil.² Usnesení o námítce podjatosti se tedy bude doručovat (srov. § 72 správního řádu) osobě, která námítku podjatosti uplatnila.

K dotazu č. 7 („Je přípustné odvolání proti rozhodnutí o vypořádání námítky podjatosti kontrolujícího?“)

Proti usnesení o námítce podjatosti se lze odvolat, přičemž se proti němu může odvolat účastník (v případě kontroly kontrolovaná osoba), jemuž se usnesení oznamuje (viz § 76 odst. 5 věta první správního řádu). O tom, zda proti usnesení lze podat odvolání (jakož i o některých dalších skutečnostech), by měla být osoba, které se usnesení oznamuje, poučena v poučení, jež je náležitostí usnesení (srov. odpověď na dotaz č. 5). Lze dodat, že odvolání proti usnesení nemá odkladný účinek (viz § 76 odst. 5 věta druhá správního řádu) a v řízení (resp. v kontrole) lze tedy pokračovat za účasti úřední osoby, proti níž námítka směřovala, i přes případně podané odvolání.

K dotazu č. 8 („Jaké úkony může podle kontrolního řádu provádět člen nebo vedoucí kontrolní skupiny v době, kdy je proti němu vznesena námítka podjatosti kontrolovanou osobou?“)

Podle § 14 odst. 4 věty druhé správního řádu platí, že do doby, než představený posoudí, zda je úřední osoba vyloučena, a provede potřebné úkony, může tato osoba provádět jen takové úkony, které nesnesou odkladu. Do doby, než bude o námítce podjatosti rozhodnuto, proto úřední osoba může provádět pouze takové úkony, které nesnesou odkladu, jiné úkony činit nesmí. Bude tak moci činit například takové úkony, u kterých by hrozilo, že by je dodatečně nebylo možné provést vůbec anebo jen s velkými obtížemi; nikdy by však neměla činit úkony, které by mohly řízení, resp. kontrolu určitým způsobem ovlivnit.³ Jaké úkony dle kontrolního řádu budou mít povahu úkonů, které nesnesou odkladu a které tak bude moci činit osoba, jejíž podjatost byla namítnuta, do doby rozhodnutí o námítce podjatosti, ponecháváme na Vašem uvážení.

2 Srov. Závěr č. 166 ze zasedání poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu a správnímu trestání ze dne 18. 1. 2019 (závěry poradního sboru jsou dostupné zde: <https://www.mvcr.cz/clanek/zavery-poradniho-sboru-ministra-vnitra-ke-spravnimu-radu-a-spravnimu-trestani.aspx>).

3 Srov. Jemelka, L., Pondělíčková, K., Bohadlo, D.: Správní řád. Komentář. 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019. K § 14, str. 88.

K dotazu č. 9 („Jsou-li k dispozici vzory rozhodnutí o námitce podjatosti kontrolujícího, prosím o jejich zaslání.“)

V této souvislosti lze dokázat na vzor č. 5 zpracovaný odborem všeobecné správy a zveřejněný zde: <https://www.mvcr.cz/clanek/vzory-usneseni-v-rizeni-o-prestupcich-podle-noveho-spravniho-radu.aspx>. Předmětný vzor se sice primárně týká řízení o přestupku, pro danou situaci je dle našeho názoru alespoň pro ilustraci použitelný.

JUDr. Vít Šťastný
ředitel odboru

Vyřizuje: Mgr. Lenka Mazouchová
tel. č.: 974 817 347
e-mail: lenka.mazouchova@mvcr.cz